

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Ferdinando Regio Principi Hungariæ, Bohemiæ, Croatiae, Slavoniæ,
Dalmatiæ, Hierosolymæ, Archiduci Austriæ, Duci Burgundiæ, Brabantiae,
Luxemburgi, Limburgi, Silesiæ, Styriæ, Carinthiæ, Carniollæ, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

FERDINANDO

REGIO PRINCIPI HUNGARIÆ, BOHEMIÆ, CROATIAE, SLAVONIÆ,
DALMATIÆ, HIEROSOLYMÆ,

ARCHIDUCI AUSTRIÆ,

DUCI BURGUNDIÆ, BRABANTIÆ, LUXEBURGI, LIMBURGI, SILESIAE,
STYRIÆ, CARINTHIAE, CARNIOLIAE, COMITI FLANDRIÆ, HANNONIÆ,
NAMURCI, TYROLIS, GORITIAE ETC.

præclare nobiscum actum est, SERENISSIME ARCHIDUX, ex quo die Augustissimi Majores Tui elucubrationum nostrarum, quæ summa illorum erga nos humanitas fuit, munificentissimi Mæcenates fautoresque perpetui esse voluerunt. Enimvero, cum e Mæcenatum numero quisvis unus suo id sibi jure vindicet, ususque ferat, ut quidquid clientis industria contentioque pepererit, suo id potissimum nomini inscribatur, eos nobis, qui triumphantis modo in cælis ecclesiæ præclare olim in terris gesta tractamus, non sine singulari divini Numinis munere Mæcenates obtigisse, facile perspiciamus, quibus non communi illo dumtaxat atque vulgari nomine, sed singulari plane ac Augustissimæ Domui Austriacæ proprio, quidquid a nobis profiscitur, debeamus. Multitudinem illam beneficiorum prope infinitam, quæ tum in nosmet ipsos, cum in minimam Societatem nostram universam Austriaci Cæsares Principesque effundere numquam destiterunt, neque libet hoc loci commemorare, nec, ut liberet, commemorandæ pares simus : alio hæc spectat oratio. Sic nimirum statuimus, Sanctorum gesta iis unice inscribi dicarique oportere, quibus illorum sit in pretio virtus, in amore gloria, imitatio cordi. Non omnibus eadem placent, et ut quisque afficitur animo, ita rebus ad ingenium suum accommodatis maxime delectatur; ut frustra simus, si laborum nostrorum fructum ab iis expectemus, qui vitam agunt pietatis expertem, et quidquid Christianæ religionis aut vitæ sanctimoniam sapit, vel fastidiunt, vel irrident. At vero quotusquisque est, qui ignoret, ea pietatis perenni laude fulsisse Austriacos Principes, ea subjectis sibi populis orbique Catholico religione et incontaminatæ vitæ ac morum integritate præluxisse, ut tanto

uberiori virtutum Christianarum splendore terrarum orbem impleverint ac illustrarint, quanto illos illustriori inter mortales loco divina Pietas ac Providentia collocavit? Nota loquimur, SERENISSIME ARCHIDUX, nec est, cur adulationis notam formidemus. Satis sit e numerosa piissimorum Majorum Tuorum serie vel unius, qui suo Te sanguine, exemplo, atque ipso etiam nomine ad imitationem sui maxime invitat et provocat, Ferdinandi Imperatoris hujus nominis secundimemisse; cujus ea fuit pietatis excellentia et magnitudo, ut, dum Orientis atque Occidentis imperium Constantinos, Hispania Ferdinandos, Gallia Ludovicos, Germania Henricos, Stephanos ac Ladislaos celebrabit Hungaria, habitura sit stirps Austriaca Ferdinandos, quos cum tanti nominis horribus comparet. Liceat Rodulphos, Carolos, Leopoldos, liceat alios innumeros silentio præterire, quorum partam pietate gloriam nec invidorum obtrectatio minuet, nec annorum diuturnitas ulla abolebit. Sed illos majorum ætas tulit: habet et ætas nostra in hoc genere laudis, quos omnis olim posteritas suspiciat et admiretur. Præstantissimam illam et pene (sit verbo venia) divinam heroidem loquimur, MARIAM TERESIAM, Augustissimam Matrem Tuam, Romani Imperii decus et ornamentum; quam cum nominamus, mentem nostram omnis virtutis exemplar absolutissimum subit. Laudabunt alii invictam ejus fortitudinem animi, quam nec vis ulla umquam, neque sortis vicissitudo concussit; alii ingentia facta belli domique, quibus sempiternam sibi gloriam comparavit, et sexus sui conditionem longissime superavit; alii admirabilem rerum administrandarum peritiam, salutis publicæ sollicitudinem indefessam, amorem patriæ inexhaustum. Hæc, inquimus, et mille ejus generis alia scriptorum facundia et populorum grata memoria immortalitati consecrabunt. Quæ quamquam profecto magna ac illustria sint, nobis tamen præcipue admirationi erit rara illa et spectata per omnem vitam in Deum et Cælites pietas, qua toties non modo spectantium oculos, sed procul etiam absentium animos recreavit. In ore nobis perpetuo erit præclarum illud conservandæ ac propagandæ fidei studium, et ardor ille nobilis stirpitus exigendi, quidquid vel huic detrimentum, vel morum probitati contagionem possit afferre. Ea denique omnia satagentem summis in cælum laudibus extollere non desinemus, quibus illam non inani nomine REGINAM APOSTOLICAM salutari, vel ipsa, velit, nolit, fateatur invidia. Augustissimum Parentem Tuum FRANCISCUM I loquimur, quem rebus humanis adeptum boni omnes adhuc lugent et ingemiscunt: in quo, quamquam omnia summa fuerint, primas tamen mirum in modum pietas tenuit. Testem, si fas est, appellamus luctuosissimum illum diem, quo quidem Imperatorem Optimum Maximumque inter nuptiales apparatus et geniales plausus mortali hac luce mors inopinata privavit; sed insitæ pietatis fructu a susceptis eodem die sacrosanctis Pœnitentiæ et Eucharistiæ (quod in tanta reipublicæ calamitate solatio fuit) Sacramentis ad ineundam æternitatis iter instructissimum paratissimumque privare non potuit: memorabili enimvero in tanto Principe exemplo, dignissimoque, quod summi pariter infimique præ oculis habeant, ac imitentur. Plura non addimus, SERENISSIME ARCHIDUX, ne nondum obductum satis, quod pectore adhuc alis, gravissimum vulnus refricare velle videamur; tum ne pietati seu Austriacæ seu Lotharingicæ, laudis nostræ haud indigæ, verbis nimium indisertis tenebras offundamus: non possumus tamen, quin, quod tomis superioribus propter insignem Majorum Tuorum in nos munificentiam frequenter alias et meritissimo fecimus, idem nunc quoque eorundem pietatis causa faciamus, unde ista velut e fonte manavit. Æqui igitur bonique fac, SERENISSIME ARCHIDUX, pietatis

pietatis perinde ac sanguinis utriusque Heres, Operis nostri tomum octavum supra quadagesimum, mensis Octobris secundum. Serenissimo Nomini Tuo, qua par est, animi veneratione inscribi; atque hunc sudoris nostri fœtum placido illo vultu, quo ad Te accedentes beare foles, excipe, tuere et fove. Exile equidem habes a tenuitate nostra munus; sed Austriaci pectoris est, etiam se minus digna non aspernari. Gratum Tibi fore confidimus, vel maxime; si id non tam nostrum, quam Augustissimæ Matris Tuæ, a qua nihil, nisi plane magnum ac eximium, proficiscitur, esse memineris. Quidquid id est, quod pedibus Tuis venerabundi sistimus, illius auspiciis inchoatum est atque perfectum, illius adornatum munificentia, illius denique nutu Tibi dicatum. Scimus, tantæ Matris, quam in oculis gestas, munus displicere non poterit. Sed, inquires, quæ hujus voluminis series, quod argumentum? Agnoscimus avitam juvenili in ætate pietatem Austriacam, suspicimus, et gratulamur. Rem paucis accipe. Per varias orbis regiones, Ægyptum, Syriam, Arabiam, Peloponesum, Palæstinam, Mesopotamiam, Mœsiam, Galliam, Belgium, Germaniam et Italiam longe lateque diffunditur. E Sanctis vero, quorum gesta complectitur, hi fere præcipui : *S. Dionysius* Alexandrinus episcopus, et *S. Ammon*, quorum ille fidei fuit propugnator acerrimus; alter Ægyptum diffusis late sanctitatis radiis illustravit; *S. Gerardus*, Broniensis abbas, qui plurima apud Belgas monasteria ad sanctioris vitæ normam revocavit; *S. Tyrus et Socii* martyres, qui fuso pro Christo apud Treviros sanguine, immortale victrici fidei tropæum posuerunt; *S. Aurea* virgo, quæ Lutetiæ Parisiorum illibatæ castimoniæ signa extulit; *S. Magdalveus* Virodunensis episcopus, quo Lotharingia; ac in primis ætate quidem, at non meritis et sanctitate postremus, *S. Franciscus*, Ordinis Minorum conditor, quo gloriatur Italia. Ex his suo Te exemplo docebunt alii quidem honores, voluptates, opes, vitam denique ipsam nihili esse facienda, si sine crimine iis non licet, quod primum ac præcipuum hominis Christiani officium est. Docebunt alii, fidem, si jacet, erigere; si vacillet, sustinere; si ruinam minitetur, sartam tectamque tueri, quo Principi Catholico ad veram laudem accidere nihil gloriosius potest. Docebit *S. Franciscus Assisias*, pauper et humilis, nihil esse tam arduum, quo mens humana divino freta et roborata subsidio non possit eniti. Quem ille cum claritudinis, tum sanctimoniæ gradum attigerit, non facile dictu est. Sed vide, quæ fuerint utriusque initia. Puerilem ætatem pro conditione sua in deliciis egerat; paulo factus adultior, popularis famæ cupiditate incensus, arma meditabatur et castra : sed, quæ dextere Excelsi mutatio fuit, deposito non ita multo post perituræ gloriæ æstu, sui contemptor simul et victor ad divini nominis gloriam, omnes animi nervos ac robur transtulit, ad eaque reliquo vitæ cursu incubuit facinora, quibus summum inter Cœlites non perituræ gloriæ cumulum est consecutus. Tanti *Francisco* fuit magna mature molitum esse, sui que victorem exstitisse. Haud equidem Te latet, SERENISSIME ARCHIDUX, quo hæc vergant. Ad magna et illustria natus es : generosos Tibi spiritus indidit Austriacus et Lotharingicus sanguis. Erit olim fortasse, ut Te triumphis nobilem læto sinu patria foveat, ac posteritas sera commendet. At interim certa Tibi patet arena pietatis, in qua triumphos de Te ipso vel in ipsa adolescentia colligas, et rerum majorum exordiare præludia. Hanc animosus ingredi, et Majorum Tuorum æmulus feliciter vince. Vinces vero certissime, si illorum vestigia premes, si sapientissimæ Matris consilia audies, si Augustissimos Serenissimosque Fratres Tuos atque Sorores intuebere. Verum quid Principi isthæc Austriaco, ad omnem virtutem facto, inculcamus? Quid sponte currenti stimulos admovemus
non

non necessarios? Nec enim progeniem umquam Aquilæ procrearunt Austriacæ avitæ virtutis laudisque degenerem. Felicem stirpem, cujus eo se latius pietas fundit, quo plures surculos gignit! Felices populos, qui ejusmodi Principibus parent, amore magis, quam potentiæ metu aut majestate imperii! Felices nos, quibus sub illorum alis delitescere, et rebus nostris, id est, Sanctorum gloriæ, licet esse intentis! Fortunet illis pietatem Deus et bonis omnibus cumulet: Te vero, SERENISSIME ARCHIDUX, Matris Augustissimæ solatio, Fratrum Sororumque delicio, Austriaci ac Lotharingici nominis splendori, patriæ saluti, Ecclesiæ præsidio salvum perpetuo velit atque incolumem, ac sero admodum virtutem Tuam beatæ immortalitatis mercede compenset. Hæc vota nostra, quibus ut aspirent Cœlites, Deus annuat, omnibus precibus petere non desinemus.

SERENISSIME ARCHIDUX
SERENITATIS TUÆ ARCHIDUCALIS

Devotissimi Clientes

CONSTANTINUS SUYSKENUS
CORNELIUS BYEUS
JACOBUS BUEUS
JOSEPHUS GHESQUIERUS
SOCIETATIS JESU.

